

Quick scan activiteiten en milieuzonering

aan: Gemeente Wijk bij Duurstede
van: SAB
kenmerk: 220197
datum: 14-03-2024
betreft: Quick scan afweging evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
Graaf van Lynden van Sandenburgweg

Inleiding

In Wijk bij Duurstede bestaat het voornemen om twee op zichzelf staande initiatieven te realiseren; op de locatie Graaf van Lynden van Sandenburgweg 1c dient de bestaande woning in tweeën of mogelijk zelfs vieren gesplitst te worden. Daarnaast bestaat de wens om vier nieuwe woningen op het perceel te realiseren, waarvan één aan de zijde van de Vitruvius en een driekapper aan de zijde van de Graaf van Lynden van Sandenburgweg. Het tweede initiatief behelst de realisatie van een driekapper op het naastgelegen perceel Graaf van Lynden van Sandenburgweg 1d.

Om de ontwikkeling mogelijk te kunnen maken moet het (tijdelijke) omgevingsplan worden gewijzigd. In het kader van de te doorlopen planologische procedure moet worden aangetoond dat de voorgenomen ontwikkeling in lijn is met een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (ETFAL). Om deze afweging te maken, dat hier sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, dienen de invloed van alle activiteiten in de omgeving op de ontwikkeling en de invloed van de te ontwikkelen functie naar de omgeving toe te worden beschouwd. Voorliggende memo voorziet in deze afweging.

EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

De gemeente moet ervoor zorgen dat de regels in het omgevingsplan leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit is opgenomen in artikel 4.2, eerste lid, Omgevingswet (inwerkingtreding 1 januari 2024). Het Rijk heeft hiertoe Instructieregels opgesteld. Binnen deze Instructieregels heeft de gemeente de afwegingsruimte om te bepalen hoeveel gebruiksruimte iedere functie met bijbehorende activiteiten krijgt. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft met de publicatie 'Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet' een invulling gegeven aan de afwegingsruimte onder de Omgevingswet.

In de VNG-publicatie Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet wordt gebruiksruimte per functie gedefinieerd door expliciete milieuwwaarden in plaats van een vaste richtafstand. Zo wordt er een bewuste afweging van toedeling van functies aan locaties gemaakt en wordt er specifiek per functie gekeken hoeveel ruimte die functie in beslag neemt. Daarmee wordt er veel doelmatiger met beschikbare ruimte om gegaan en worden ruimte en milieu geïntegreerd.

Onder de Omgevingswet worden alleen nog de aspecten geluid en geur meegenomen in de afweging van de toedeling van functies aan locaties. Op basis van artikel 5.59 lid 1 en 5.92 lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) dient rekening gehouden te worden met, respectievelijk, geluid en geur door activiteiten op geluid- en geurgevoelige gebouwen. Gevaar en stof worden niet meer beoordeeld onder Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet. Ondanks dat deze aspecten relevant of maatgevend kunnen zijn, zijn deze aspecten niet geschikt om de inpasbaarheid van activiteiten indicatief te bepalen. Indien nieuwe activiteiten op andere aspecten dan geluid of geur mogelijk hinder kunnen veroorzaken moet aan de hand van specifieke regelgeving worden bepaald of de activiteit op de gewenste locatie inpasbaar is. Activiteiten die andere hinder dan geluid en geur veroorzaken betreffen maatwerk. Wel is er onder Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet de specifieke activiteit 'verkeersaantrekkende activiteit' opgenomen. De VNG heeft een nieuwe tabel met indicatieve afstanden opgesteld op basis van de nieuwe zones met gebruiksruimte.

Het reguleren van de gebruiksruimte voor geluid en geur per bedrijf staat centraal in de nieuwe systematiek voor milieuzonering. Ook in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) onder de Omgevingswet is gebruiksruimte een belangrijk begrip. Het is aan het bevoegd gezag om per gebied een ambitieniveau vast te stellen. Er wordt onderscheid gemaakt in drie gebieden:

- industrieterreinen, bedrijventerrein en andere werkgebieden;
- woongebieden;
- gemengde gebieden met wonen;

Industrieterreinen, bedrijventerreinen en andere werkgebieden

Voor industrieterreinen en bedrijventerreinen komt er een systeem met geluidproductieplafonds, met regels in het omgevingsplan die er voor zorgen dat de geluidproductieplafonds niet worden overschreden. Ook buiten bedrijventerreinen kan gewerkt worden met zones die de gebruiksruimte beperken in situaties dat er geen gevoelige gebouwen nabij de activiteit zijn gelegen of mogelijk zijn. Zoals de zones 1 en 2 voor geluid en 1 voor geur (niet-veehouderijen) in het buitengebied of glastuinbouwgebied of in gemengde gebieden zonder reguliere woningen (zoals kantorenparken en meubelboulevards).

Gemengde gebieden met wonen (functiemenging)

Binnen een gemengd gebied met wonen kunnen naast wonen verschillende andere functies worden toegelaten. Dat kunnen functies als detailhandel, kantoren en horeca zijn, maar ook (mede) bedrijfsfuncties zijn (bedrijf: 'een onderneming gericht op het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen'). In gemengd gebied met wonen kunnen alleen bedrijven zich vestigen, die naar aard en invloed op de omgeving geschikt zijn voor ligging in een gebied met functiemenging inclusief wonen. Bij een goede bouwkundige constructie is het mogelijk de bedrijfsactiviteiten uit te voeren in hetzelfde gebouw als de woningen, bijvoorbeeld in de plint. Contactgeluid, geurdoorslag en trillingen worden hierbij in voldoende mate voorkomen. Binnen gemengd gebied met wonen worden geen zones met gebruiksruimte voor geluid en geur vastgesteld. De waarden en regels

in het omgevingsplan die zijn gericht op het beschermen van gevoelige gebouwen zijn tevens de regels die de gebruikruimte voor de (bedrijfs-)activiteiten begrenzen.

Woongebied

Er zijn daarnaast gebieden waar slechts (incidenteel) activiteiten (anders dan wonen) plaatsvinden. Denk aan een rustige woonwijk. Enerzijds gaat het om aan huis verbonden beroepen en bedrijven. Voor het bepalen van de inpasbaarheid daarvan hebben de meeste gemeenten inmiddels eigen beleid vastgesteld en veelal in bestemmingsplannen verankerd. Daarnaast zijn in rustige woonwijken soms incidentele bedrijfslocaties aanwezig. De inpasbaarheid daarvan is maatwerk.

Buitengebied

In het buitengebied kunnen zowel agrarische als niet-agrarische activiteiten plaatsvinden. Afhankelijk van de concentratie van bedrijvigheid kan hinder naar de omgeving ontstaan. Maar daarnaast komt er ook heel veel gebieden met ruimte voor, zoals weilanden, akkerlanden, natuurgebieden en water. Door de veelal ruimte tussen bedrijven en woningen kan er sprake zijn van een rustig buitengebied. In dit kader dient ook het aspect geur ten gevolge van veehouderijen overwogen te worden. De inpasbaarheid is maatwerk.

Zware activiteiten

Als laatste zijn er nog zwaardere (bedrijfs)activiteiten. Dit betreffen activiteiten die normaal gesproken niet zonder meer inpasbaar zijn zonder integrale afweging. Het betreffen activiteiten met externe veiligheidsrisico's, activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken en nieuwe M.E.R.-(boordelings)plichtige industriële activiteiten.

Op het moment van schrijven zijn er nog geen gebiedstypen aangewezen met gebruikruimte of ambitieniveau in gemeente Wijk bij Duurstede. Wel heeft de VNG een Milieuzonering Nieuwe Stijl¹ gepubliceerd. Hierbij is een tabel met richtafstanden en gebiedstypering in de Omgevingswet-stijl opgesteld. In deze publicatie zijn geen afstanden opgenomen voor stof(hinder) en gevaar (externe veiligheid). Echter, er zijn ook nog geen zones aangewezen in het omgevingsplan. Hierom zal in de navolgende afweging indicatief nog worden getoetst op de VNG zonering 'oude stijl', welke een andere indeling maar vergelijkbare richtafstanden heeft. Dit is strenger dan de 'nieuwe stijl', dus als hieraan wordt voldaan is er ook sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Als enig verschil met de oude publicatie zal er niet getoetst worden aan de aspecten stof(hinder) en gevaar (externe veiligheid).

De richtafstand volgens de 'oude stijl' wordt gemeten vanaf de grens van het bedrijfsperceel tot de gevel van het gevoelige object. Navolgende tabel (op de volgende pagina) maakt inzichtelijk wat de richtafstanden zijn voor de verschillende milieucategorieën, zowel voor 'rustige woonwijken' of 'rustige buitengebieden' als voor 'gemengde gebieden'.

¹ VNG-publicatie 'Servicedocument Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet, Consultatieversie 28 juni 2022.

Milieu-categorie	Richtafstand tot 'rustige woonwijk' of 'rustig buitengebied'	Richtafstand tot een 'gemengd gebied'
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Richtafstanden en omgevingstype (Bron: VNG, 2009)

Situatie ontwikkellocatie

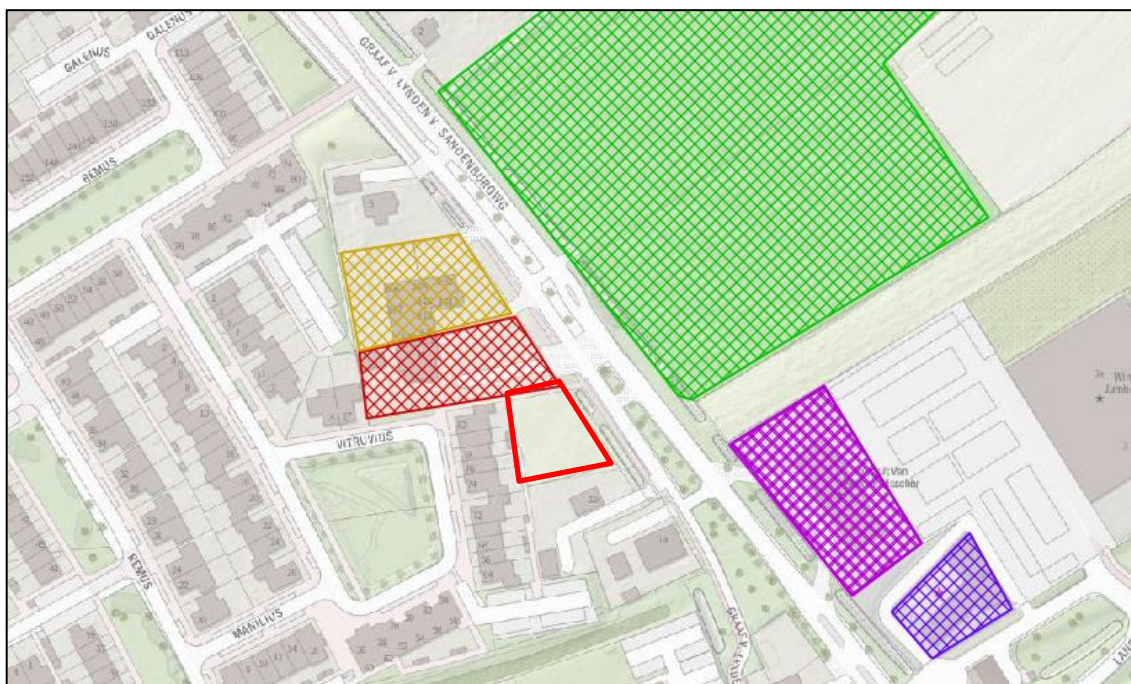
De ontwikkellocatie ligt aan de rand van Wijk bij Duurstede. De directe omgeving kent juridisch-planologisch gezien de functie wonen en een functie gemengd. Feitelijk bevinden zich hier woningen en een notariskantoor. De omgeving is dan ook een gebied met een matige functiemenging en kan daarom getypeerd worden als een 'woongebied' of 'rustige woonwijk'.

Hinder als gevolg van onderhavige ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van woningen. 'Wonen' betreft geen hinderveroorzakende functie. Dit betekent dat er geen nadere toetsing van de woningen richting de omgeving noodzakelijk is.

Hinder van bestaande bedrijvigheid op de ontwikkeling

Naast de hinder die een ontwikkeling zelf kan veroorzaken, dient ook onderzocht te worden of de beoogde ontwikkeling zelf hinder kan ondervinden van hinderveroorzakende functies uit de omgeving. Woningen moeten worden aangeduid als milieuhindergevoelig. Aangezien er in de omgeving van de ontwikkellocatie op grond van het voorheen geldende bestemmingsplan diverse hinderveroorzakende functies mogelijk zijn en feitelijk gezien zijn gevestigd, zijn deze geïnterpreteerd. De navolgende afbeelding geeft de omliggende adressen met hinderveroorzakende functies globaal weer, waarna de verschillende adressen nader worden beschreven en getoetst aan de richtafstanden uit de VNG-publicatie. De omliggende woonfuncties zijn hierbij buiten beschouwing gelaten. Woningen betreffen immers geen hinderveroorzakende functie.

Ligging hinderveroorzakende percelen in de omgeving van de ontwikkellocatie (ontwikkellocatie ligt binnen de rode arcering) (Bron: pdokviewer.nl)

Gemengd - 2 (oranje)

Ten noorden van de ontwikkellocatie bevindt zich een stuk grond met bestemming gemengd – 2. Binnen het voorheen geldende bestemmingsplan is vastgelegd dat deze gronden bestemd zijn voor kantoren, dienstverlening en wonen. Uitgaande van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan dient rekening gehouden te worden met ‘kantoren’ (milieucategorie 1). Voor deze functie geldt in rustig gebied, ondanks milieucategorie 1, toch een richtafstand op basis van het aspect ‘geluid’.

Bedrijf (paars)

Ten zuidoosten van de ontwikkellocatie bevindt zich een stuk grond met bestemming bedrijf. Binnen het voorheen geldende bestemmingsplan is vastgelegd dat deze gronden zijn bestemd voor bedrijven of kantoren. Uitgaande van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan dient rekening gehouden te worden met ‘bedrijven’ (milieucategorie 2). Voor deze functie geldt in rustig gebied, ondanks milieucategorie 2, toch een richtafstand op basis van het aspect ‘geluid’.

Bedrijf - Nutsvoorziening (blauw)

Ten zuidoosten van de ontwikkellocatie bevindt zich een stuk grond met bestemming bedrijf. Binnen het voorheen geldende bestemmingsplan is vastgelegd dat deze gronden zijn bestemd voor nutsvoorzieningen. Uitgaande van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan dient rekening gehouden te worden met ‘bedrijven’ (milieucategorie 3.1). Voor deze functie geldt in rustig gebied, ondanks milieucategorie 2, toch een richtafstand op basis van het aspect ‘geluid’.

Agrarisch (groen)

Ten noordoosten van de ontwikkellocatie bevindt zich een stuk grond met bestemming agrarisch. Binnen het voorheen geldende bestemmingsplan is vastgelegd dat deze gronden zijn bestemd voor agrarisch gebruik en agrarische bedrijven. Uitgaande van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan dient rekening gehouden te worden met 'agrarisch' (milieucategorie 2). Voor deze functie geldt in rustig gebied, ondanks milieucategorie 2, toch een richtafstand op basis van het aspect 'geluid'.

Bestemming	Maximaal toegestane milieucategorie	Richtafstand	Gemeten afstand
Gemengd - 2	Milieucategorie 1	10 m	0 m
Bedrijf – Nutsvoorziening	Milieucategorie 2	30 m	120 m
Bedrijf	Milieucategorie 2	30 m	42 m
Agrarisch	Milieucategorie 2	30 m	38 m

Functie	Omschrijving VNG	Richtafstanden in meters (rustige woonwijk)		Gemeten Afstand
		Geur	Geluid	
Notariskantoor	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	10	0 m
Bedrijf	Elektriciteitsdistributiebedrijf transformatorvermogen 10-100 MVA	0	30	120 m
Renault Wijk bij Duurstede Van Mossel	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	30	42 m
Appelboomgaard	Akkerbouw en fruitteelt (bedrijfsgebouwen)	10	30	38 m

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel blijkt bevinden de dichtstbijzijnde gronden met bestemming Dienstverlening: kantoren zich (bijna) aangrenzend aan de ontwikkellocatie waarmee niet kan worden voldaan aan de indicatieve richtafstand. In de feitelijke situatie zijn aan de noordzijde woningen gevestigd, blijkens overleg met de opdrachtgever. Een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkellocatie is dus gewaarborgd onder de feitelijke bestemming 'wonen'. De appelboomgaard zou naast de beschreven milieuvoorschriften ook nog hinder kunnen veroorzaken vanwege het spuiten van gewasbescherming. Hier is derhalve onderzoek gedaan naar de spuitzone, waaruit is gebleken dat een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is².

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van woningen. 'Wonen' betreft geen hinderveroorzakende functie. De hinder als gevolg van de ontwikkeling vormt dus geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

² Spuitzone onderzoek, SPA WNP, 28-4-2022

Ten aanzien van hinder van bestaande bedrijvigheid op de beoogde ontwikkeling wordt geconcludeerd dat voor de meeste omliggende gronden voldaan wordt aan de richtafstanden uit de VNG-brochure waardoor deze gronden met bijbehorende functies niet onevenredig worden geschaad in hun ontwikkelingsmogelijkheden en ter plaatse van de ontwikkellocatie een goed woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Het perceel met bestemming Gemengd-2 voldoet niet aan de richtafstand, maar bij nadere beschouwing van de feitelijke situatie wordt ook hier aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties voldaan, aangezien direct naast de ontwikkellocatie hier woningen gevestigd zijn. Nader onderzoek naar het aspect bedrijven en milieuzonering is hiermee niet noodzakelijk.

Voor de agrarische gronden, direct ten noorden van de ontwikkellocatie, werd voldaan aan de richtafstanden maar was nader onderzoek naar spuitzones gewenst. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat er geen hinder op de ontwikkeling wordt verwacht.

Rapport 22200096.r01

Woningbouw aan de Graaf van Lynden van
Sandenburgweg in Wijk bij Duurstede
Locatiespecifiek onderzoek spuitzone

Rapport 22200096.r01

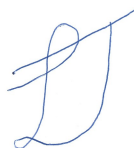
Woningbouw aan de Graaf van Lynden van
Sandenburgweg in Wijk bij Duurstede
Locatiespecifiek onderzoek spuitzone

Datum:
28 april 2022

Opdrachtgever: Yworks BV
De heer Y. Borgsteijn
Boerenbuurt 34
3956 RM LEERSUM
yborgsteijn@hotmail.com

Auteur/adviseur:
De heer ing. D.J. Hobert

Goedgekeurd:
De heer ing. L.F.A. Theuws

INHOUD	PAGINA
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Ligging plangebied	3
1.3 Beoogde situatie	3
2. KADER	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Blootstellingsroutes	4
2.3 Spuitzone	4
2.4 Toelatingsprocedure	5
2.5 EFSA OPEX model	6
2.6 Ontwikkelingen	6
3. LOCATIESPECIFIEKE SITUATIE	8
3.1 Huidige- en planologische situatie	8
3.2 Praktijksituatie	8
3.3 Gewasbeschermingsmiddelen	9
4. BEOORDELING BLOOTSTELLINGSRISICO'S EN GEZONDHEIDSEFFECTEN	11
4.1 EFSA model	11
4.2 Resultaten	11
4.3 Discussie	12
4.4 Advies	13
4.5 Beoordeling beoogde situatie	14
5. CONCLUSIE EN AANBEVELING	15
BIJLAGEN	
1 Literatuurlijst	
2 Overzicht input berekeningen EFSA-model	

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

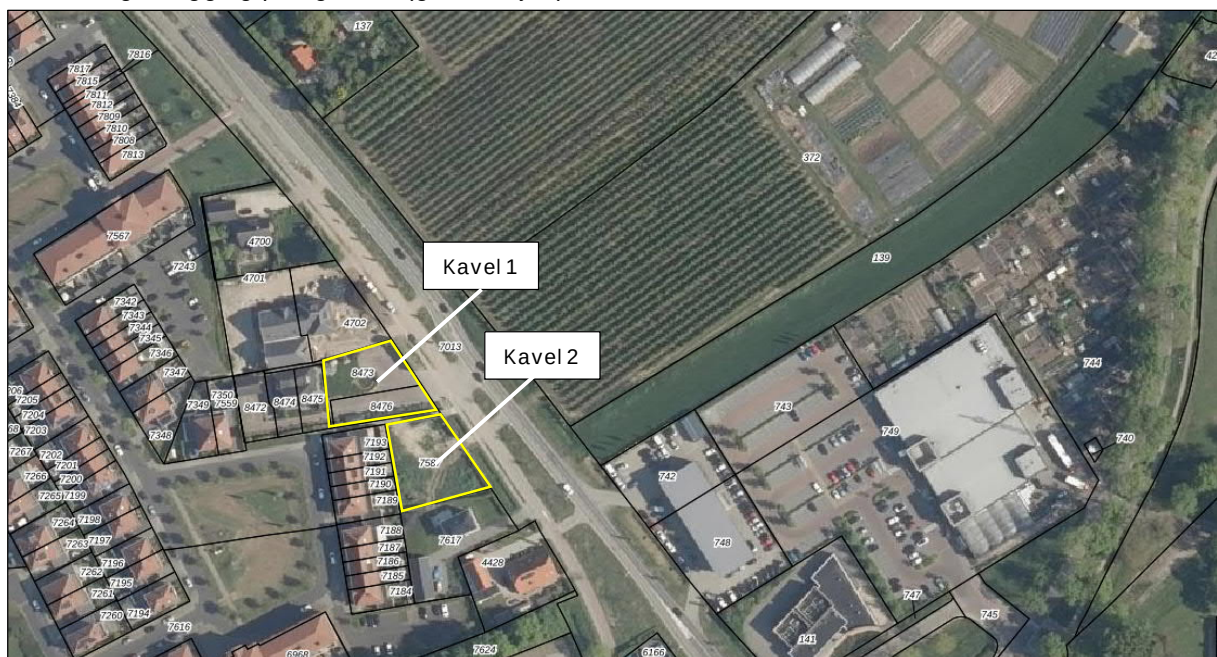
In opdracht van Yworks BV is een locatiespecifiek onderzoek spuitzone uitgevoerd, ten behoeve van de beoogde realisatie van woningen aan de Graaf van Lynden van Sandenburgweg in Wijk bij Duurstede.

In de directe omgeving van het plangebied, op minder dan 50 meter afstand, bevindt zich een boomgaard waarop het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet is uitgesloten. Het doel van dit onderzoek is te bepalen of de woningbouw op de beoogde locatie mogelijk is in relatie tot risico's voor de volksgezondheid, vanwege eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift vanuit de boomgaard. Ook wordt hiermee onderzocht of de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een belemmering van de aanwezige agrarische bedrijfsvoering.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ligt aan de Graaf van Lynden van Sandenburgweg in Wijk bij Duurstede. Het bestaat uit twee kavels welke verdeeld zijn in percelen 8473, 8476 (kavel 1) en perceel 7587 (kavel 2). De boomgaard ligt aan de overzijde van de weg.

Afbeelding 1: Ligging plangebied (geel omlijnd)

1.3 Beoogde situatie

Op beide kavels is een woning voorzien. Uitgangspunt van dit onderzoek is dat beide percelen volledig worden ingevuld met een voor drift gevoelige bestemming.

2. KADER

2.1 Algemeen

Bij het mogelijk maken van een nieuwe voor drift gevoelige bestemming in de nabijheid van bestemmingen, die het toepassen van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet uitsluiten, is aandacht voor spuitzones nodig. Dit in verband met de risico's voor de volksgezondheid, vanwege eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift.

Met de term drift wordt de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddel bedoeld, die bij het spuiten buiten het agrarisch perceel op de grond terecht kan komen en/of op hoogte door de lucht passeert. Drift is een belangrijke en directe bron van luchtverontreiniging, waardoor mens en dier in contact kunnen komen met gewasbeschermingsmiddelen. Vooral bij middelen met een hoge toxiciteit en/of voor kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen of ouderen, kan drift risico's voor de gezondheid inhouden.

2.2 Blootstellingsroutes

De blootstellingsroutes en bronnen zijn bij pesticiden goed in kaart gebracht door de Gezondheidsraad¹). De belangrijkste bronnen zijn:

- huidblootstelling (dermaal);
- luchtwegblootstelling (inhalatoir);
- spijsverteringsblootstelling (oraal).

Veel pesticiden worden door de huid heen opgenomen in het lichaam. Huidblootstelling kan optreden door druppeldrift (directe blootstelling) of aanraking van oppervlakten waarop pesticiden terecht zijn gekomen (indirecte blootstelling), via betreding van gebied met spuitpositie buiten de boomgaard of insleep van middel naar de woning.

Blootstelling via de lucht gebeurt door inademing van druppeldrift en vluchtige verbindingen (direct) of kleine stofdeeltjes waarop pesticiden aanwezig zijn (indirect). Door consumptie van gewassen, eigen teelt of gekocht, kunnen resten pesticiden het lichaam binnenkomen. Voor jonge kinderen kan ook bij spelen in de (speel)tuin sprake zijn van blootstelling, via het in de mond stoppen van voorwerpen of de eigen hand.

Een piekmoment, waarbij relatief grote hoeveelheden pesticide in de omgeving van omstanders en omwonenden gebracht wordt, is tijdens bespuitingen.

2.3 Spuitzone

Er is geen wettelijk kader waarin een afstand wordt gereguleerd tussen gevoelige functies ten behoeve van het verblijf van mensen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden

In de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden staat omschreven dat een ieder verplicht is om op zorgvuldige wijze om te gaan met gewasbeschermingsmiddelen, biociden, de daarbij behorende werkzame stoffen of daarbij gebruikte toevoegingsstoffen, alsmede restanten daarvan of de aangebroken verpakkingen. Het is daarbij verboden een werkzame stof, die niet is opgenomen in een toegelaten gewasbeschermingsmiddel, te gebruiken, tenzij de stof is goedgekeurd als basisstof op grond van artikel 23 van verordening (EG) 1107/2009.

¹ Verwijzingen (cijfer) in dit onderzoek zijn weergegeven in bijlage 1

Activiteitenbesluit

Het Activiteitenbesluit milieubeheer stelt eisen aan de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de open teelt. Op basis van artikel 3.78a, lid 1 van het Activiteitenbesluit, is vastgelegd dat bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen en op braakliggend land in de open lucht, een techniek wordt gebruikt die een driftreductie bereikt van ten minste 75% (DRT 75). Deze verplichting geldt voor het gehele perceel, ongeacht de aanwezigheid van een watergang. Verder geldt dat het verboden is gewasbeschermingsmiddelen bij een windsnelheid groter dan 5 meter per seconde te gebruiken.

Naast de verplichte driftreductie zijn er in het Activiteitenbesluit, op grond van artikel 3.79 lid 2, teeltvrije zones gereguleerd ter bescherming van het oppervlaktewaterlichaam. Teeltvrije zones zijn zones langs het oppervlaktewaterlichaam waar het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet is toegestaan. Het aanhouden van een teeltvrije zone is afhankelijk van het oppervlaktewaterlichaam en het type gewas. Bij de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten bedraagt de breedte van een teeltvrije zone ten minste 4,50 meter. Een zone van 3 meter mag worden aangehouden bij het gebruik van een spuittechniek, welke tenminste een driftreductie van 90% bereikt of wanneer een biologische productiemethode wordt toegepast.

Jurisprudentie

Op basis van jurisprudentie wordt in de praktijk een spuitzone voor een voor driftgevoelige bestemming² aangehouden van 50 meter, gemeten vanaf de bestemmingsgrens. Deze 50 meter is in diverse uitspraken van de Raad van State (bijvoorbeeld de uitspraak van 23 september 2009 in zaak nr. 200900570/1/R2 of 21 april 2021 in zaak nr. 201903692/1R4) als “in het algemeen niet onredelijk” bevonden en geldt als een vaste richtafstand waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een kleinere afstand is mogelijk, mits dat goed onderbouwd wordt.

De 50 meter richtafstand heeft zijn oorsprong in het Streekplan 1996 van de Provincie Gelderland en is derhalve al meer dan 25 jaar oud. In die tijd was de regelgeving met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beperkt en was er veel minder sprake van toepassing van bijvoorbeeld driftreducerende spuitdoppen, zoals thans is geregeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarnaast moet hierbij de kanttekening worden gemaakt, dat de richtafstand uitgaat van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen zonder enige vorm van driftreducerende voorzieningen in het overdrachtsgebied, zoals een windhaag. Ook de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen was destijds minder streng en door minder regels omgeven dan ten tijde van dit onderzoek het geval is.

2.4 Toelatingsprocedure

In de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen is veel aandacht voor risico's voor de menselijke gezondheid, die uit het voorgestelde gebruik van een middel kunnen voortvloeien. Een aparte beoordeling van de risico's voor omwonenden maakt in ons land onderdeel uit van de toelatingsprocedure. Het tekstblok hierna is overgenomen uit de brief 2015LO21Ot49 van 21 oktober 2015 van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb), met als onderwerp: Herbeoordeling van bestaande middelen voor gewasbescherming op het gezondheidsrisico voor omwonenden.

² Daaronder wordt verstaan: een bestemming voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of op een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Vanaf 1 januari 2016, de ingangsdatum van de nieuwe Europese richtlijnen, zal het Ctgb de humaan toxicologische beoordeling voor omwonenden en omstanders als volgt invullen bij de beoordeling van nieuwe aanvragen voor stoffen en middelen: het EFSA-model zal de basis zijn voor de risicobeoordeling; waar nodig zal de hiervoor omschreven verfijning op basis van aanvullende gegevens, overige modellen (de Britse en Duitse methoden) of expert judgement worden ingevuld. Het College heeft uit de herbeoordeling de conclusie getrokken dat het gebruik van de reeds toegelaten middelen ook op basis van het nieuwe model veilig is. In de resultaten van dit onderzoek ziet het College dan ook geen noodzaak om in te grijpen in de toelatingsvoorwaarden van deze middelen.

2.5 EFSA OPEX model

Voor de beoordeling van de locatiespecifieke situatie is in dit onderzoek gebruikt gemaakt van het EFSA OPEX rekenmodel (hierna EFSA-model). Het EFSA-model is onderdeel van de handreiking voor beoordeling van blootstelling en pesticiden van de European Food Safety Authority (EFSA). Met het model kan de maximale blootstelling van mensen aan gewasbeschermingsmiddelen worden bepaald tijdens en na het toepassen van een middel. Het gaat hierbij om mensen die het middel toepassen, mensen die werken in behandeld gewas, omstanders en omwonenden. Zoals weergegeven in het tekstblok in de vorige paragraaf, is het EFSA-model ook de basis voor het Ctgb voor beoordeling van nieuwe aanvragen en middelen. Diverse onderzoeksgegevens en wetenschappelijke studies op Europees niveau hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het model en de handreiking.

Bij de totstandkoming van het EFSA-model is uitgegaan van meerdere modellen (onder andere EURO-POEM² en databases). Ten aanzien van omwonenden en landbouwgrond is gebruik gemaakt van BREAM³. Voor omwonenden en boomgaarden is gebruikt gemaakt van Lloyd et al⁴. Het EFSA-model geeft inzicht in de hierna weergegeven bronnen. Deze bronnen zijn, overeenkomstig de door de Gezondheidsraad¹ aangegeven belangrijkste bronnen:

- huidblootstelling (dermaal);
- luchtwegblootstelling (inhalatoir);
- spijsverteringsblootstelling (oraal).

Het model kan zowel neerwaartse bespuiting als opwaartse bespuiting (maatgevend) modelleren. Voor machinale bespuiting gaat het model uit van 50% driftreducerende spuittechnieken, hetgeen lager is dan de in het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende verplichting van 75% (artikel 3.78a) of 90% (artikel 3.80). De driftreductie in het model is niet aan te passen. Bij de beoordeling van de berekeningsresultaten op basis van het EFSA-model dient daarom bedacht te worden dat de uitkomsten worstcase zijn⁵. Het model gaat voor de handmondblootstelling voor kinderen uit van de Modified Californian Method^{6 7} en data van de Environmental Protection Agency van de Verenigde Staten⁸. De blootstelling aan dampen zijn in het model berekend op basis van Britse⁹ en Duitse¹⁰ methoden.

2.6 Ontwikkelingen

Onderzoek bestrijdingsmiddelen en omwonenden

Naar aanleiding van advies van de Gezondheidsraad¹ is in opdracht van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO) uitgevoerd¹¹. Het onderzoek is uitgevoerd bij omwonenden van bollenpercelen, omdat in die teelt relatief intensief gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Het onderzoek heeft zich gericht op neerwaartse bespuiting en niet op zij- en opwaartse bespuiting zoals in de fruitteelt.

Naar aanleiding van het onderzoek OBO heeft het Ctgb advies uitgebracht aan de staatssecretaris van I&W en de minister van LNV (d.d. 4 april 2019). De overall conclusie is dat het onderzoek naar de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen van omwonenden van landbouwgebied laat zien, dat onder realistische gebruiksomstandigheden de veilige grenswaarden niet worden overschreden.

Dit betekent dat omwonenden geen gezondheidsrisico's lopen. Het Ctgb ziet daarom geen reden om in te grijpen in de toegelaten middelen en geeft daarbij het volgende aan:

“Beide onderzoeken bevestigen dat de door het Ctgb gebruikte beoordelingsmethodieken en de daarin gehanteerde Europese modellen voor verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving (omwonenden, grond, moestuingewassen) robuust zijn; de feitelijke blootstelling blijkt immers lager te zijn dan de berekende blootstelling die de basis vormt voor de toelating van de middelen.”

Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden

In vervolg op het OBO onderzoek heeft de Gezondheidsraad d.d. 29 juni 2020¹² advies uitgebracht over de actuele stand van kennis over de gezondheidsrisico's van blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Het advies heeft zich specifiek gericht op drie vragen:

1. of er naar aanleiding van het OBO onderzoek aanvullend onderzoek nodig is;
2. in hoeverre de toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen aanpassing behoeft;
3. of er een relatie is tussen gewasbeschermingsmiddelen en Parkinson.

Uit het advies volgt dat meer epidemiologisch gezondheidsonderzoek op korte termijn niet tot duidelijkheid zal leiden over gezondheidseffecten van gewasbeschermingsmiddelen, zeker niet als het gaat om chronische gezondheidseffecten die zich pas op latere leeftijd manifesteren. Verbetering van de toelatingsprocedure is nodig ten aanzien van stapeling, maar dat is complex en kost veel tijd. Daarom pleit de commissie voor toepassing van het voorzorgsbeginsel en adviseert ze om vooral de aanpak van verduurzaming van de gewasbescherming voort te zetten en te intensiveren. Streven naar een zo laag mogelijke blootstelling aan chemische gewasbeschermingsmiddelen is het uitgangspunt. Verder stelt de Gezondheidsraad dat het blootstellingsonderzoek in de bollenteelt (OBO) het inzicht heeft vergroot in het relatieve belang van de verschillende routes, waarlangs omwonenden worden blootgesteld. Aangegeven is dat het aanbeveling verdient om te verifiëren in hoeverre de bevindingen voor de bollenteelt ook representatief zijn voor andere teelten, in het bijzonder de fruitteelt, waarin zij- en opwaarts wordt gespoten.

Ten aanzien van de toelatingsprocedure adviseert de Gezondheidsraad om in internationaal verband verder te werken aan de verbetering van de toelatingsprocedure. In het bijzonder aan de beoordeling van mogelijke effecten op de hersenontwikkeling van ongeboren en jonge kinderen en het risico op neurodegeneratieve aandoeningen, zoals de ziekte van Parkinson. Risico's, die voortvloeien uit blootstelling vanuit verschillende bronnen of aan combinaties van stoffen, laten zich moeilijk betrekken bij een toelatingssysteem voor individuele producten. Een pragmatische oplossing is volgens de commissie de invoering van een extra veiligheidsfactor ('allocatiefactor') van nader te bepalen grootte, die de kans verkleint dat de gezamenlijke blootstelling vanuit verschillende bronnen en routes (werk, omgeving, voeding, particulier gebruik) en aan combinaties van gewasbeschermingsmiddelen gezondheidsschade veroorzaakt.

Ten tijde van dit onderzoek zijn geen nieuwe inzichten of uitkomsten over het voorgaande bekend.

Het plangebied is bestemd in het bestemmingsplan 'Woongebieden Wijk bij Duurstede 2016'. Kavel 1 is bestemd als 'tuin' en heeft functie-aanduidingen die bijgebouwen mogelijk maakt. Voor kavel 2 geldt deels een tuinbestemming en deels een woonbestemming. De boomgaard aan de overzijde van de weg is bestemd in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2015' en heeft de bestemming Agrarisch.

Op 15 april 2022 zijn de locatiespecifieke kenmerken van het plangebied en de directe omgeving geïnventariseerd.

Voor de locatiespecifieke situatie geldt dat er sprake is van een overheersende zuid/zuidwestenwind. De gemiddelde windsnelheid bedraagt circa 1,5 meter per seconde¹³.

De boomgaard aan de overzijde ligt binnen kadastraal perceel 372. Het betreft een perenboomgaard. De minimale afstand tussen het kadastrale perceel van de boomgaard en het plangebied bedraagt 30 meter.

Afbeelding 3: Locatiespecifieke situatie boomgaard

3.3 Gewasbeschermingsmiddelen

De vaste richtafstand van 50 meter is in de open teelt met name van belang voor boomkwekerijen en boomgaarden, omdat gewasbeschermingsmiddelen daarbij niet alleen neerwaarts worden gespoten (onkruidbestrijding), maar ook zij- en opwaarts (voorkomen en bestrijden schimmels en plaagdieren). Omdat bij opwaarts spuiten de vloeistof op een grotere hoogte vrijkomt en er daardoor meer kans is op verspreiding, veroorzaakt het opwaarts spuiten de meeste drift en is om die reden maatgevend voor gezondheidsrisico's.

Door veranderende wetgeving rond gewasbeschermingsmiddelen is het toegestane middelengebruik beperkt. Naar functie kunnen de volgende middelen worden onderscheiden:

- fungiciden (bestrijding schimmels);
- insecticiden (bestrijding insecten);
- herbiciden (onkruidbestrijding).

Per middel verschilt het gehalte aan werkzame stof en daardoor ook de toedieningshoeveelheid per hectare. Het Ctgb biedt een database¹⁴ waarin alle soorten gewasbeschermingsmiddelen zijn opgenomen, inclusief de wettelijke gebruiksvoorschriften. Aangezien het een teler vrij staat alle, voor betreffende teelt/gewas toegelaten, middelen te gebruiken is het minder zinvol te kijken naar uitsluitend het huidige specifiek gebruik. Gebruikelijk is het om een worst-case benadering aan te houden, die uitgaat van de qua toxiciteit meest risicovolle werkzame stof die toegelaten is.

Azosystrobin en difenoconazool

Azosystrobin en difenoconazool zijn de werkzame stoffen van de fungicide Alibi Flora dat bescherming geeft in onbedekte en bedekte teelt. Alibi Flora heeft sinds 2019 een toelating en werkt onder andere tegen meeldauw, maar is ook werkzaam op andere schimmels. Op basis van het gebruiksvoorschrift¹⁵ blijkt dat het middel onder andere gebruikt mag worden in boomkwekerijgewassen, potplanten en de vaste plantenteelt.

Bupirimaat

Bupirimaat is de werkzame stof in de fungicide Nimrod 250 EC. Het middel werkt tegen meeldauw in diverse teelten. Op basis van het gebruiksvoorschrift¹⁶ blijkt dat het middel onder andere gebruikt mag worden in de teelt van aardbeien, appels, peren en in boomkwekerijgewassen.

Captan

Captan is een middel voor de bestrijding van een groot aantal schimmels. De fungicide is breed inzetbaar¹⁷ en de werkzame stof in verschillende producten, zoals Captosan en Merpan. Captan is voor de gezondheid de maatgevende werkzame stof vanwege de toxiciteit, het toegestane maximale gebruik en toegestane gebruik in een kaalblad situatie. Op basis van het gebruiksvoorschrift blijkt dat het middel onder andere mag worden gebruikt in appel- en perenboomgaarden, bolbloemen, boomkwekerijgewassen en zachtfruit.

Flonicamid

Flonicamid is een middel voor de bestrijding van insecten. Het middel wordt toegepast ter bestrijding van bladluizen en is de werkzame stof van het product Teppeki. Het middel is toegestaan voor gebruik in onder andere boomkwekerijgewassen, aardappelen en appel- en boomgaarden¹⁸.

Glyfosaat

De werkzame stof glyfosaat is onderdeel van het product Roundup en betreft een herbicide dat wordt ingezet in verschillende gewassen/teelten¹⁹. Er zijn meerdere mogelijkheden van toepassing toegestaan. Doordat het een onkruidbestrijdingsmiddel betreft wordt uitgegaan van een neerwaartse bespuiting van het gehele perceel. In de praktijk zal de behandeling pleksgewijs plaatsvinden.

Pirimicarb

Het gewasbeschermingsmiddel Pirimor bevat de werkzame stof pirimicarb. Het middel betreft een selectief luizenbestrijdingsmiddel. Op basis van het gebruiksvoorschrift²⁰ blijkt Pirimor onder andere gebruikt mag worden in bloembol- en bloemknolgewassen en boomkwekerijgewassen.

4. BEOORDELING BLOOTSTELLINGSRISICO'S EN GEZONDHEIDSEFFECTEN

4.1 EFSA model

In dit onderzoek is voor de gezondheidseffecten uitgegaan van de gewasbeschermingsmiddelen, zoals genoemd in paragraaf 3.3. De parameters van de modelinvoer zijn gebaseerd op EFSA documenten²¹ en gebruiksvorschriften van het Ctgb. Een overzicht van de invoergegevens is opgenomen in bijlage 2 van deze rapportage.

Voor de beoordeling van de resultaten is in dit onderzoek de langdurige blootstelling op kinderen van 1 tot 3 jaar aangehouden. Hiermee is invulling gegeven aan het voorzorgsprincipe, omdat kinderen in het algemeen kwetsbaarder zijn dan volwassenen voor verontreinigende stoffen. Bij kinderen is er daarnaast een hogere opnamekans, bijvoorbeeld via blootstelling door huidcontact met bespoten oppervlak en/of opname via hand-mond contact.

Er is niet uitgegaan van het betreden van het bespoten perceel door omwonenden, omdat de beoordeling zich richt op de mogelijke blootstelling bij de drift gevoelige bestemming in het plangebied.

4.2 Resultaten

Tabel 1 hierna geeft een weergave van de Acceptable Operator Exposure Level (AOEL). De AOEL is in beginsel bedoeld voor de toepasser van gewasbeschermingsmiddelen, maar wordt worstcase ook gehanteerd voor blootstelling aan omwonenden. De gezondheidskunde referentiewaarde AOEL gaat uit van een veiligheidsmarge van tenminste 100%. Indien het percentage blootstelling onder de 100% blijft dan wordt het blootstellingsniveau als acceptabel beschouwd. Het resultaat in tabel 1 betreft de som van de percentages van de relevante blootstellingsroutes en is gebaseerd op het minimale watervolume.

Tabel 1: Resultaten Acceptabele Operator Exposure Level (AOEL) Resident Child op 5 meter afstand

Werkzame stof	Gewasbeschermingsmiddel	Percentage*
Azoxystrobin en difenoconazool	Alibi Flora	5,40
Bupirimaat	Nimrod 250 EC	12,20
Captan	Merpan spuitkorrel	13,50
Flonicamid	Teppeki	9,40
Glyfosaat	Roundup	1,60
Pirimicarb	Pirimor	40,00

*som van blootstelling dermaal / inhalatoir / oraal EFSA model

Op basis van de hiervoor weergegeven resultaten blijkt dat de in de praktijk en planologische situatie meest gebruikte en de voor het gezondheidsrisico maatgevende gewasbeschermingsmiddelen, op een afstand van 5 meter, niet leiden tot een overschrijding van de AOEL. Het blootstellingspercentage van de afzonderlijke gewasbeschermingsmiddelen blijft namelijk onder de 100%.

4.3 Discussie

Meteorologie

Het is goed gebruik om bij toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet te spuiten bij een windrichting in de richting van driftgevoelige functies. Desondanks staat het de toepasser vrij om hier geen gehoor aan te geven. De boomgaard ligt in die zin niet gunstig, voor wat betreft de kans op eventuele verspreiding van drift tot in het plangebied en de mogelijke blootstelling daaraan.

Op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een windsnelheid groter dan 5 meter per seconde. Hierbij wordt voor de windsnelheid bij neerwaartse bespuitingen uitgegaan van een windsnelheid gemeten op 2 meter hoogte. Bij op- en zijwaartse bespuitingen wordt uitgegaan van 1 meter boven de gemiddelde boomhoogte. Het EFSA-model rekent met een vaste windsnelheid van 2,7 meter per seconde. Die waarde is gebaseerd op metingen onder acceptabele spuitcondities²². Ook voor het Nederlandse klimaat en de locatiespecifieke situatie is deze windsnelheid als representatief te beschouwen.

Cumulatie

In de huidige beoordelingsmethodiek, voor toelating die het Ctgb gebruikt, wordt geen rekening gehouden met het gelijktijdig gebruik van meerdere middelen. EFSA²³ heeft geconcludeerd dat de gezondheidsrisico's vanwege gelijktijdige blootstelling aan meerdere gewasbeschermingsmiddelen gering zijn, omdat er geen bewijs is dat bepaalde werkzame stoffen elkaar versterken. Het wordt aannemelijk geacht dat chemische stoffen, die verschillen in werkingsmechanisme, elkaar niet beïnvloeden en dat stoffen elkaar enkel versterken als het werkingsprincipe gelijk is. Wel is het zo dat het onderzoek op dit vlak niet is afgerond. Hetgeen ook door het RIVM¹¹ is aangegeven.

Uit de in paragraaf 4.2 gepresenteerde resultaten op basis van een worstcase benadering blijkt, dat blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen als gevolg van drift op een afstand van 5 meter van het gewas, in dit geval uit de perceelsgrens, niet leidt tot een overschrijding van de AOEL.

De leemte in kennis ten aanzien van cumulatie wordt echter beschouwd als een onzekerheid. Om die reden wordt voor onderhavige locatiespecifieke situatie, op basis van de meest actuele inzichten²⁴ en in lijn met jurisprudentie²⁵, uit voorzorg een factor 2 toegepast op het berekende blootstellingspercentage. Daarbij wordt opgemerkt dat in de keuze voor de hoogte van de vermenigvuldigingsfactor rekening is gehouden met het volgende:

- Het is niet gebruikelijk of zelfs zeer uitzonderlijk, dat meerdere gewasbeschermingsmiddelen met dezelfde werkzame stof of stoffen tegelijkertijd worden verspoten. De reden daarvan is, dat verhoging van de dosering tot boven de toepassingsnorm per middel niet tot een betere bescherming van het gewas of bestrijding van de plaag leidt. De werking van het middel wordt er met andere woorden niet beter door;
- gewasbeschermingsmiddelen zijn kostbaar en worden vanuit bedrijfseconomische redenen zo zuinig mogelijk toegepast.

In tabel 2 zijn de resultaten op een afstand van 5 meter gepresenteerd met toepassing van de vermenigvuldigingsfactor.

Tabel 2: Resultaten AOEL Resident Child op 5 meter afstand op basis factor cumulatie

Werkzame stof	Gewasbeschermingsmiddel	Percentage*	Factor	Percentage gecorrigeerd
Azosystrobin en difenoconazool	Alibi Flora	5,40	2	10,80
Bupirimaat	Nimrod 250 EC	12,20	2	24,40
Captan	Merpan spuitkorrel	13,50	2	27,00
Flonicamid	Teppeki	9,40	2	18,80
Glyfosaat	Roundup	1,60	2	3,20
Pirimicarb	Pirimor	40,00	2	80,00

* zie tabel 1

Op basis van bovenstaande blijkt, dat met inachtneming van de vermenigvuldigingsfactor, voldaan wordt aan de gezondheidkundige norm van 100%.

4.4 Advies

Op basis van de resultaten in de vorige paragraaf blijkt, dat er op een afstand van 5 meter voldaan wordt aan de gezondheidkundige norm. Pirimicarb betreft het middel met de hoogst berekende blootstellingspercentage. Desondanks is het advies om een ruimere afstand aan te houden. Aanleiding hiervoor is de ligging nabij het agrarisch gebied, welke als ongunstig wordt beschouwd. Vanwege deze locatiespecifieke omstandigheden is het advies om, in het kader van voorzorg, minimaal een spuitzone van 10 meter aan te houden.

Voor de 10 meter zone dient uitgegaan te worden van de afstand tussen de agrarische bestemmingsgrens en de grens van de toekomstige driftgevoelige bestemming (bijvoorbeeld wonen of tuin).

In tabel 3 zijn, met toepassing van de vermenigvuldigingsfactor, de resultaten op een afstand van 10 meter gepresenteerd, uitgaande van de maatgevende opwaartse bespuiting en voor glyfosaat een neerwaartse bespuiting. Vanzelfsprekend wordt er ook op deze afstand voldaan aan de gezondheidkundige norm.

Tabel 3: Resultaten AOEL Resident Child op 10 meter afstand op basis factor cumulatie

Werkzame stof	Gewasbeschermingsmiddel	Percentage*	Factor	Percentage gecorrigeerd*
Azosystrobin en difenoconazool	Alibi Flora	5,10	2	10,20
Bupirimaat	Nimrod 250 EC	11,20	2	22,40
Captan	Merpan spuitkorrel	12,00	2	24,00
Flonicamid	Teppeki	8,90	2	17,80
Glyfosaat	Roundup - neerwaarts	1,38	2	2,76
Pirimicarb	Pirimor	37,60	2	75,20

* som van blootstelling dermaal / inhalatoir / oraal EFSA model

4.5 Beoordeling beoogde situatie

Op basis van de resultaten, wordt er ten aanzien van een driftgevoelige bestemming in het plangebied een spuitzone van minimaal 10 meter geadviseerd. Binnen deze zone dient langdurig menselijk verblijf uitgesloten te worden.

Op basis van de beoogde situatie wordt er ten aanzien van de boomgaard voldaan aan de adviesafstand. De afstand bedraagt namelijk minimaal 30 meter. Op basis hiervan is er de mogelijkheid tot woningbouw op de beoogde kavels in relatie tot risico's voor de volksgezondheid, vanwege eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift vanuit de boomgaard. Ook wordt de bedrijfsvoering en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheid van de agrarisch ondernemer niet belemmerd als gevolg van de beoogde ontwikkeling.

5. CONCLUSIE EN AANBEVELING

In opdracht van Yworks BV is een locatiespecifiek onderzoek spuitzone uitgevoerd ten behoeve van de beoogde realisatie van woningen aan de Graaf van Lynden van Sandenburgweg in Wijk bij Duurstede.

In de directe omgeving van het plangebied bevindt zich, op minder dan 50 meter afstand, een boomgaard waarop het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet is uitgesloten. Om die reden is een onderzoek uitgevoerd om te bepalen of de ontwikkeling op de beoogde locatie mogelijk is in relatie tot risico's voor de volksgezondheid. Dit vanwege eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift van de boomgaard. Ook is hiermee onderzocht of de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een belemmering van de in de omgeving aanwezige agrarische bedrijfsvoering.

Voor de beoordeling van de locatiespecifieke situatie is in dit onderzoek gebruikt gemaakt van het EFSA rekenmodel. In dit locatiespecifieke onderzoek is uitgegaan van het gebruik van voor de gezondheidsrisico's maatgevende en representatieve gewasbeschermingsmiddelen, die voor omliggende gewassen zijn toegelaten en de wijze van toepassen daarvan. Daarbij is rekening gehouden met de maatgevende planologisch toegestane situatie, hetgeen betekent dat is uitgegaan van een boomgaard.

Op basis van de resultaten uit dit onderzoek blijkt, dat de gewasbeschermingsmiddelen op een afstand van 5 meter niet leiden tot een overschrijding van de AOEL. Het blootstellingspercentage van de afzonderlijke gewasbeschermingsmiddelen blijft namelijk onder de 100%. Desondanks is, vanwege de locatiespecifieke situatie, het advies om een ruimere spuitzone aan te houden. Voor onderhavige situatie wordt een spuitzone van 10 meter geadviseerd.

Op basis van de beoogde situatie wordt er ten aanzien van de boomgaard voldaan aan de adviesafstand. De afstand bedraagt namelijk minimaal 30 meter.

Op basis hiervan is er de mogelijkheid tot woningbouw op de beoogde kavels in relatie tot risico's voor de volksgezondheid, vanwege eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift vanuit de boomgaard. Ook wordt de bedrijfsvoering en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheid van de agrarisch ondernemer hiermee niet belemmerd als gevolg van de beoogde ontwikkeling.

BIJLAGEN

Literatuurlijst

¹ Gezondheidsraad, gewasbescherming en omwonenden, januari 2014, I-828-11Hvd/pm/887-K1

² Van Hemmen JJ, 2008. Addendum to the TNO Report V7333: effective personal protective equipment (PPE). Default setting of PPE for registration purposes of agrochemical and biocidal pesticides. Covering the literature published in the period 2005 to early 2008. TNO Quality of Life, TNO Chemistry, Food & Chemical Risk Analysis, Chemical Exposure assessment, Zeist, The Netherlands.

³ Gebaseerd op:

Butler Ellis MC, Lane AG, O'Sullivan CM, Miller PCH and Glass CR, 2010a. Bystander exposure to pesticide spray drift: new data for model development and validation Biosystems Engineering, 107, 162–168.

Butler Ellis MC and Miller PCH, 2010. The Silsoe Spray Drift Model: a model of spray drift for the assessment of non-target exposures to pesticides. Biosystems Engineering, 107, 169–177.

Glass CR, Mathers JJ, Harrington P, Miller PCH, Butler Ellis C and Lane A, 2010. Generation of field data for bystander exposure and spray drift with arable sprayers. Aspects of Applied Biology, 99, 271–276.

Glass CR, Mathers JJ, Hetmanski MT, Sehnalova M and Fussell RJ, 2012. Development of techniques to measure vapour concentrations of pesticides to determine potential bystander & resident exposure. Aspects of Applied Biology, 114, 79–86.

⁴ Lloyd GA, Bell GJ, Samuels SW, Cross JV and Berry AM, 1987. Orchard sprayers: comparative operator exposure and spray drift study. Agricultural Science Service, Agricultural Development and Advisory Service, Ministry of Agriculture Fisheries and Food, UK.:

⁵ EFSA, Guidance on the assessment of exposure of operators, workers, residents and bystanders in risk assessment for plant protection products, EFSA Journal 2014;12(10):3874, 25

⁶ Fuller R, Klonne D, Rosenheck L, Eberhart D, Worgan J and Ross J, 2001. Modified California Roller for measuring transferable residues on treated turfgrass. Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology, 67, 787–794.

⁷ Rosenheck L, Cowell J, Mueth M, Eberhart D, Klonne D, Norman C and Ross J, 2001. Determination of a standardized sampling technique for pesticide transferable turf residues. Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology, 67, 780–786.

⁸ US EPA (US Environmental Protection Agency), 2001. Science Advisory Council for Exposure, policy number 12, recommended revisions to the standard operating procedures (SOPs) for residential exposure assessments. Office of Pesticide Programs, Health Effects Division, Washington, DC, USA.

⁹ RD (The Chemical Regulation Directorate, UK), 2008. Bystander Exposure Guidance.

¹⁰ Martin S, Westphal D, Erdtmann-Vourliotis M, Dechet F, Schulze-Rosario C, Stauber F, Wicke H and Chester G, 2008. Guidance for exposure and risk evaluation for bystanders and residents exposed to plant protection products during and after application Journal für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit, 3, 272–281.

¹¹ RIVM, onderzoek Bestrijdingsmiddelen en omwonenden, april 2019, RIVM rapport 2019-0052

¹² Gezondheidsraad, vervolgadvisie gewasbescherming en omwonenden, juni 2020, rapport 2020/1

¹³ Windfinder.com, Waarnemingen 06-2011 en 03-2022 weerstation Wijk by Duurstede

¹⁴ <https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>

¹⁵ Ctgb gebruiksvoorschrift Alibi Flora, 2 juli 2021

¹⁶ Ctgb gebruiksvoorschrift Nimrod 250 EC, 22 maart 2019

¹⁷ Ctgb gebruiksvoorschrift Merpan Suijkorrel, 26 april 2019

¹⁸ Ctgb gebruiksvoorschrift Teppeki, 29 oktober 2021

¹⁹ Ctgb gebruiksvoorschrift Roundup, 4 februari 2022

²⁰ Ctgb gebruiksvoorschrift Pediment, 22 februari 2018

²¹ Gebaseerd op:

- European Food Safety Authority (EFSA). (2009). Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance fluopocid. EFSA Scientific report, 299,33-158
- European Food Safety Authority (EFSA). (2010). Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance azoxystrobin. EFSA Journal 2010;8(4):1542
- European Food Safety Authority (EFSA). (2009). Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance flonicamid. EFSA Journal 2010;8(5):1445
- European Food Safety Authority (EFSA). (2009). Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance captan. EFSA Journal 2020;18(9):6230
- European Food Safety Authority (EFSA). (2009). Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance captan. EFSA Journal 2015;13(11):4302

²² Department for Environment, Food & Rural Affairs. Health and Safety Executive Code of practice for using protection products.

²³ EFSA Journal 2013;11(7):3293

²⁴ Gebaseerd op:

Reffstrup, T.K., Larsen, J.C., and Meyer, O. (2010). Risk assessment of mixtures of pesticides. Current approaches and future strategies. Regul. Toxicol. Pharmacol., 56 (2), 174-192.

Scientific Opinion on the identification of pesticides to be included in cumulative assessment groups on the basis of their toxicological profile. EFSA Journal, 11(7), 131, 2013.

²⁵ Uitspraak 201903692/1/R4, d.d.24 april 2021 ECLI:NL:RVS:2021:851

Exposure assessment for operator, worker, resident and bystander

Product: Alibi Flora

OPEX version: 0.3.21

26 April 2022

1. Information on product and active substance(s)

Product name	Alibi Flora
Formulation type	Soluble concentrates, emulsifiable concentrate, etc.
Product category	Other
Name of active substance	Diffenconazole
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	250
AOEL [mg/kg bw/day]	0.16
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	100
Oral absorption [%]	100
Dermal absorption [%] (concentrate)	2
Name of active substance	Azoxystrobin
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	250
AOEL [mg/kg bw/day]	0.2
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	100
Oral absorption [%]	100
Dermal absorption [%] (concentrate)	0.3

2. Assessed uses

Uses	Crops	Max. applicati on rate of the product [l or kg/ha]	Unit	Max. no. of applicati ons	Interval between multiple applicati ons [days]	Min. volume water [l/ha]	Max. volume water [l/ha]	Indoor/o utdoor	Applicati on method	Type of cultivati on	Applicati on techniqu e	Drift reductio n [%]
Use 1	Orchards	1.2	l/ha	3	7	200	1200	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50
Use 2	Orchards	1.2	l/ha	3	7	200	1200	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50

Exposure assessment for operator, worker, resident and bystander

Product: Nimrod

OPEX version: 0.3.21

26 April 2022

1. Information on product and active substance(s)

Product name	Nimrod
Formulation type	Soluble concentrates, emulsifiable concentrate, etc.
Product category	Other
Name of active substance	Bupirimaat
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	250
AOEL [mg/kg bw/day]	0.15
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	100
Oral absorption [%]	100
Dermal absorption [%] (concentrate)	1.3

2. Assessed uses

Uses	Crops	Max. applicati on rate of the product [l or kg/ha]	Unit	Max. no. of applicati ons	Interval between multiple applicati ons [days]	Min. volume water [l/ha]	Max. volume water [l/ha]	Indoor/o utdoor	Applicati on method	Type of cultivati on	Applicati on techniqu e	Drift reductio n [%]
Use 1	Orchards	2	l/ha	2	7	300	1000	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50
Use 2	Orchards	2	l/ha	2	7	300	1000	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50

Exposure assessment for operator, worker, resident and bystander

Product: Merpan spuitkorrel

OPEX version: 0.3.20

26 April 2022

1. Information on product and active substance(s)

Product name	Merpan spuitkorrel
Formulation type	Wettable granules, soluble granules
Product category	Other
Name of active substance	Captan
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	800
AOEL [mg/kg bw/day]	0.25
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	100
Oral absorption [%]	100
Dermal absorption [%] (concentrate)	0.8

2. Assessed uses

Uses	Crops	Max. applicati on rate of the product [l or kg/ha]	Unit	Max. no. of applicati ons	Interval between multiple applicati ons [days]	Min. volume water [l/ha]	Max. volume water [l/ha]	Indoor/o utdoor	Applicati on method	Type of cultivati on	Applicati on techniqu e	Drift reductio n [%]
Use 1	Orchards	1.8	kg/ha	15	7	500	1440	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50
Use 2	Orchards	1.8	kg/ha	15	7	500	1440	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50

Exposure assessment for operator, worker, resident and bystander

Product: Teppeki

OPEX version: 0.3.21

26 April 2022

1. Information on product and active substance(s)

Product name	Teppeki
Formulation type	Wettable granules, soluble granules
Product category	Other
Name of active substance	Flonicamid
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	500
AOEL [mg/kg bw/day]	0.025
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	100
Oral absorption [%]	100
Dermal absorption [%] (concentrate)	7.46

2. Assessed uses

Uses	Crops	Max. applicati on rate of the product [l or kg/ha]	Unit	Max. no. of applicati ons	Interval between multiple applicati ons [days]	Min. volume water [l/ha]	Max. volume water [l/ha]	Indoor/o utdoor	Applicati on method	Type of cultivati on	Applicati on techniqu e	Drift reductio n [%]
Use 1	Orchards	0.14	kg/ha	3	21	500	1000	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50
Use 2	Orchards	0.14	kg/ha	3	21	500	1000	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50

Exposure assessment for operator, worker, resident and bystander

Product: Roundup

OPEX version: 0.3.21

26 April 2022

1. Information on product and active substance(s)

Product name	Roundup
Formulation type	Soluble concentrates, emulsifiable concentrate, etc.
Product category	Herbicide
Name of active substance	Glyfosaat
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	360
AOEL [mg/kg bw/day]	0.1
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	20
Oral absorption [%]	20
Dermal absorption [%] (concentrate)	1

2. Assessed uses

Uses	Crops	Max. applicati on rate of the product [l or kg/ha]	Unit	Max. no. of applicati ons	Interval between multiple applicati ons [days]	Min. volume water [l/ha]	Max. volume water [l/ha]	Indoor/o utdoor	Applicati on method	Type of cultivati on	Applicati on techniqu e	Drift reductio n [%]
Use 1	Orchards	6	l/ha	1	NA	150	400	Outdoor	Downwar d spraying	Normal	Vehicle- mounted	50
Use 2	Orchards	6	l/ha	1	NA	150	400	Outdoor	Downwar d spraying	Normal	Vehicle- mounted	50

Exposure assessment for operator, worker, resident and bystander

Product: Pirimor

OPEX version: 0.3.20

26 April 2022

1. Information on product and active substance(s)

Product name	Pirimor
Formulation type	Wettable granules, soluble granules
Product category	Other
Name of active substance	Pirimicarb
Concentration of active substance [g a.s./l or kg]	500
AOEL [mg/kg bw/day]	0.035
AAOEL [mg/kg bw]	
Inhalation absorption [%]	100
Oral absorption [%]	100
Dermal absorption [%] (concentrate)	0.1

2. Assessed uses

Uses	Crops	Max. applicati on rate of the product [l or kg/ha]	Unit	Max. no. of applicati ons	Interval between multiple applicati ons [days]	Min. volume water [l/ha]	Max. volume water [l/ha]	Indoor/o utdoor	Applicati on method	Type of cultivati on	Applicati on techniqu e	Drift reductio n [%]
Use 1	Orchards	0.5	kg/ha	2	7	200	1000	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50
Use 2	Orchards	0.5	kg/ha	2	7	200	1000	Outdoor	Upward spraying	Normal	Vehicle- mounted	50

Klinkenbergerweg 30a | 6711 MK EDE | 0318 614 383
Vrijlandstraat 33-c | 4337 EA MIDDELBURG | 0118 227 466
Hoenderkamp 20 | 7812 VZ EMMEN | 0591 238 110